

קנסיות של עמי הארץ. מציאין את האדם מן העולם: מי רבי אלעזר המודעי
אומר. המחליל את הקדשים, ותקבוצה את המועדות, ותמלכין פני חברו
ברבים, ותמפר בריתו של אברהם אבינו, ותמגלה פנים בתורה שלא כהלכה.

אף

פירוש מהרב החסיד ר' יוסף יעב"ץ ז"ל

ולא לישן, הוא אומר אל תאכב שנה פן תורש, חס טעם שיהיה, לסלק המופעים המעוררים
אותו מעיונו בכל דבר, ולפי שא"ל לעיין חמיר תחת היותו בעלי חמר, כמו שאמרו ז"ל
כי הווי חלשי רבנן מעידים הווי עסקי צמולי דכדיותא. וכחכ רב"ע ז"ל יש דרש
להרויח נפש חלושה בהלכה קשה, ירא השם ולא ירי כלם ויבקש לאותן השעות דברים
קלים להבין, כדי שלא תהיה שיחתו סבה לערדו מן העולם ולהפסיד מה שהרויח בעתות
העיון, הוא אומר ושיחת הילדים. וגם במשאו ובמתנו עם הדברים לריך לבחור אנשי לך
ולשנוא הפסד, יען לא יהיה הפסד מרובה משכרם, ועל זה הזהיר ושיבת צתי כנסיות
וכו', ואמרו המפרשים רבותא אמר שאפי' ישיבת צתי כנסיות וכו' היא מזקת, כי אינם
מדברים כי אם בשיחה בעלה ולשון ברע. ודוד המלך ע"ה היה מתפאר בארבעתם כפי
סדר המשנה, (תפליס קיפ) מה אהבתי תורתך כל היום, יאמר שלא היה יושב בעל אפי'
שעה אחת מן היום וכ"ש שלא יבעל השעות הרלויות כמו שאמר אעיר שחר. (שם) מאויבי
תחבמי מלתיך. האנשים הערודים בעסקי הזמן יקרה להם פעמים רבות היותם
מונחים מהחולק עליהם, יען הסיוח דעתם מעיונם, ומעשים בכל יום. אמר דוד המלך
ע"ה לא נחני אדם כי לא הסחתי דעתי ממנה אפי' רגע אחד, (שם) מכל מלמדי השכלתי,
אמר שבשעה שהיה פוסק מעמל העיון בקש לו מנוח אשר ייטב לו, והוא העדות שהיה
עוסק בכללותה, דברים לא יעברו לעיון, ולזה השכיל מכל מלמדיו. או ע"ד (משלי ה)
אילת אהבים ויעלת חן דדיה ירווך, והיה חוזר בהלכה ובזה היה מרויח נפשו, ולזה
השכיר מכל מלמדיו, וזהו נכון. (תפליס קיפ) מזקנים לתבוק, כי בהם היה מתעסק,
והם זקני התורה הפך עמי הארץ. והביא ראיה כי פקודין נלרתי, שהם הרהיבתי
ועוררתי אל המעשה. וראה אהה המעיון סדר דברי האבא שנוססה בו רוח קדשו של
דוד ולא הפיל דבר מכל דבריו ארלה. ולפי שדברים אלו שאמר האבא מוליחין האדם מן
העולם האמתי, סמך,

מי ר' אלעזר אומר המחליל את הקדשים. הוא המפגל את הקדשים ומעמאם.
והמבזה את המועדות, לא אמר המחליל מפני שאינו מדבר ביום טוב כי אם
בזמן של מועד. והמפר בריתו, פירשו בו שאין רוצה לימול, ור"י ז"ל פירש המושך
ערלתו לכסות את העטרה כמי שמושה להכעיס כדי לבזות המלוא, והמלכין פני חברו
ברבים, פירש ס"ר יונה ז"ל זה מתולדת הדברים שיהרג ולא יעבור, כי האבות הם
ג', עבודה זרה ג"ע ש"ד. ותולדת ע"ז נעתי אשרה, ותולדת ערוה המסתכל באשת איש
או המדבר עמה, וכמו שאמרו ז"ל באותו שהעלה טינא בלבו, ותולדת שפיכות דמים
המלכין פני חברו ברבים, והוא שופך דם האדם באדם עלמזל כומקי ואחי חיורי.
ועל האבות והתולדות יתרג ולא יעבור. והמגלה פנים בתורה, פירשו עושה עבירות
בפארסיה, ויש שפירש כמשה שהיה אומר לא נאמר על פי רוח הקדש וילך ראובן
וע'. ונראה לי שבכלל זה העושים לזרות בתורה מדעתם, ואמר הזהיר (שמות כ) לא
העשה לך פסל, לא תעבד לך תמונות. וחמשותף קדש, הדבר צרית קדש, והאדם
עשוי כלל וזדמות, והתורה קדושתו של עולם. מפי הר"י נ' שושן למדתי, המחלל,
שאומר חולין היו קודם לכן, ולא ידע כי חל ש"ס עליהם. ומטעם זה אמרו ז"ל אין נביא
בעירו, לפי שהורגל ביניהם ובהיותו כאחד מהם לא יוכלו לזייר בשלמות מעלתו עליהם.

והמועדות

א"ע"ד מאמר ז"ל מה הדד הזה כל מה שהיטק וכו' : ת"ת